

פקודת המבחן [נוסח חדש], תשכ"ט-1969
תוכן עניינים

	פרק א': העמדת עבריו במבחן	
98	סמכות בית משפט ליתן צו מבחן	סעיף 1
98	תסקיר בכתב לפני מתן צו מבחן	סעיף 2
98	הסבר לנבחן לפני מתן צו מבחן	סעיף 3
98	תקופת המבחן	סעיף 4
98	הוראות ותנאים בצו מבחן	סעיף 5
98	הוראות צו מבחן בדבר מגורים	סעיף 6
99	עותקים	סעיף 7
99	תוצאות צו מבחן בהרשעה	סעיף 8
99	תוצאות צו מבחן ללא הרשעה	סעיף 9
99	החזרת רכוש גנוב	סעיף 10
99	חיוב בפיצויים ובהוצאות	סעיף 11
99	גביית פיצויים והוצאות	סעיף 12
	פרק ב': אי-עמידה במבחן	
99	הגדרות	סעיף 13
99	נבחן שהורשע בעבירה נוספת	סעיף 14
99	סמכות שופט בית משפט שלום	סעיף 15
100	סמכות ענישה לאחר עבירה נוספת	סעיף 16
100	סמכות ענישה לבית משפט מחוזי לאחר עבירה בתקופת תוקף הצו	סעיף 17
100	נבחן שלא ציית לצו מבחן	סעיף 18
100	התחייבות הנבחן להתייצב בבית המשפט	סעיף 19
100	דין הנבחן שלא ציית לצו	סעיף 20
101	פקיעת צו מבחן	סעיף 21
	פרק ג': תיקון צו מבחן והפקעתו	
101	תיקון צו מבחן	סעיף 22
101	תיקון בעקבות שינוי מקום מגורים	סעיף 23
101	נוכחות הנבחן במעמד מתן צו	סעיף 24
101	הפקעת צו מבחן	סעיף 25
101	עותקי תיקון והפקעה	סעיף 26
	פרק ד': שירות המבחן	
101	שירות המבחן	סעיף 27
101	ועדות מבחן	סעיף 28
101	תרומות למעונות	סעיף 29
101	תקנות	סעיף 30

פרק א': העמדת עברייין במבחן

הואשם אדם בעבירה וראה בית המשפט שהאישום הוכח, אלא שבהתחשב בנסיבות הענין, ובכללן אפיו של האדם, עברו, גילו, תנאי ביתו, בריאותו הגופנית ומצבו השכלי, טיב העבירה שעבר וכל נסיבה מקילה שבה נעברה העבירה, ראוי, לפי דעתו, להעמיד את העברייין במבחן, רשאי בית המשפט לעשות אחת מאלה:

(1) להרשיעו ולהורות כל אחד מאלה:

- (א) להעמידו במבחן;
- (ב) להעמידו במבחן, ולהטיל עליו אחד או יותר מהמפורטים בפסקאות (1) עד (5), בהתאם להוראות פרק ו' לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן – חוק העונשין), לפי הענין:

- (1) מאסר בפועל שהנידון ישא בעבודות שירות;
- (2) מאסר על תנאי;
- (3) קנס;
- (4) שירות לתועלת הציבור;
- (5) התחייבות להימנע מעבירה;

(2) ליתן צו מבחן בלי להרשיעו אם אין על הנאשם עונש מאסר על תנאי שבית המשפט רשאי לצוות על ביצועו עקב הרשעתו בעבירה שהואשם עליה.

לא יתן בית משפט צו מבחן אלא לאחר קבלת תסקיר בכתב מקצין מבחן שנתמנה לפי פקודה זו.

לפני מתן צו מבחן יסביר בית המשפט לעברייין בלשון פשוטה את משמעות הצו ויזהירו שאם לא ימלא אחרי הצו מכל בחינה שהיא או יעבור עבירה נוספת יהיה צפוי לעונש, או להרשעה ועונש, על העבירה שבגללה ניתן הצו (בחוק זה – העבירה המקורית), ולא יתן בית המשפט צו מבחן אלא אם הביע העברייין את נכונותו למלא אחרי הוראות הצו.

(א) תקופת תקפו של צו מבחן תפורש בו, והיא לא תפחת מששה חדשים מיום מתן הצו ולא תעלה על שלוש שנים מאותו יום.

(ב) הנבחן יידרש בצו המבחן לעמוד, בתקופה שפורשה בו, בפיקוחו של קצין מבחן שנתמנה או נקבע למחוז או לאזור שבו יגור הנבחן לאחר מתן הצו.

(ג) (בוטל)

צו מבחן יכול גם –

- (1) הוראות שבית המשפט יראה אותן נחוצות כדי להבטיח את הפיקוח על הנבחן;
- (2) תנאים נוספים בדבר מגורים ועיניים אחרים, לרבות חובת הנבחן לקבל טיפול רפואי, ככל שבית המשפט, בהתחשב עם נסיבות הענין, יראה אותם נחוצים כדי להבטיח את שלומו הנפשי והגופני של הנבחן, את שיקומו החברתי וחינוכו להתנהגות טובה, ולמנוע אותו מלשוב ולעבור את העבירה שעבר או מלעבור עבירה אחרת.

(א) היה צו מבחן מכיל הוראה בדבר מגורי הנבחן, יפורשו בצו המקום שעל הנבחן לגור בו ותקופת מגוריו.

(ב) הוכח לבית המשפט, בדרך שתיראה לו, כי יש מוסד המסכים לקבל את הנבחן ושהסכמתו מספקת כדי לחייבו בכך, רשאי בית המשפט להורות בצו המבחן שהנבחן יגור באותו מוסד תקופה שתפורש בצו ושלא תימשך מעבר לתקופת תקפו של צו המבחן.

(ג) בית המשפט שהורה כאמור בסעיף קטן (ב) יודיע מיד על פרטי ההוראה למנהל הכללי של משרד הסעד.

(ד) בקביעת מקום שעל הנבחן לגור בו כאמור בסעיף קטן (א) ובסעיף 25(2) ובקביעת המוסד שעל הנבחן לגור בו כאמור בסעיף קטן (ב) ובסעיף 22(ב), יתחשב בית המשפט בדתו של הנבחן.

1. סמכות בית משפט ליתן צו מבחן

2. תסקיר בכתב לפני מתן צו מבחן

3. הסבר לנבחן לפני מתן צו מבחן

4. תקופת המבחן

5. הוראות ותנאים בצו מבחן

6. הוראות צו מבחן בדבר מגורים

עוֹתָקִים	7.	בית המשפט שנתן צו מבחן יתן עותק ממנו לנבחן ועותק לקצין המבחן שבפיקוחו יעמוד הנבחן.
תוצאות צו מבחן בהרשעה	8.	(א) צו מבחן שניתן בהרשעה, לא תובא ההרשעה בחשבון לענין חיקוקים שעל פיהם אדם שהורשע הוא פסול או לא-כשר, או שעל-פיהם הוא צפוי לעונש שונה על כל עבירה שניה או חוזרת או שנעברה לאחר הרשעה קודמת. (ב) ניתן צו מבחן בהרשעה והוטל עונש על העבירה המקורית במועד מתן הצו לפי סעיף 1(1)(ב), או לאחר מכן במקום הצו, לפי סעיפים 16, 17 או 20, תובא ההרשעה בחשבון לענין חיקוקים כאמור בסעיף קטן (א), אלא שלענין חיקוק שעל פיו אדם שהורשע הוא פסול או לא-כשר יראו את הנבחן כאילו הורשע ביום שהוטל עליו העונש.
תוצאות צו מבחן ללא הרשעה	9.	(א) צו מבחן שניתן ללא הרשעה לא יגרור אחריו תוצאות של הרשעה לשום ענין אלא אם כוונה אחרת משתמעת מפקודה זו או מכל חיקוק אחר. (ב) אם לאחר שניתן צו מבחן ללא הרשעה הורשע הנבחן ונענש על העבירה שבגללה ניתן הצו, תובא ההרשעה בחשבון, לענין חיקוקים כאמור בסעיף 8(א), מיום שהורשע ונענש.
החזרת רכוש גנוב	10.	צו מבחן דינו כדין הרשעה לענין החזרת רכוש גנוב לבעליו או למצבו הקודם ולענין כוחו של בית המשפט ליתן צווים בדבר ההחזרה כאמור ובדבר מסירת רכוש לבעליו או תשלום כסף בשל ההחזרה או המסירה כאמור.
חיוֹב בפיצויים ובהוצאות	11.	ניתן צו מבחן, רשאי בית המשפט, אם ראה לנכון – (1) להורות לנבחן, מיד לאחר מתן הצו, לשלם לנפגע סכום, שלא יעלה על הסכום הקבוע בסעיף 77 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, לשם פיוס או פיצוי על כל נזק שנגרם לו באותה עבירה; הוראה זו לא תפגע בזכות הנפגע ל"דיה"; (2) להורות לנבחן לשלם את הוצאות המשפט, כולן או מקצתן, לרבות הוצאות העדים, ולקבוע שיעורים לתשלום כאמור. (3) להורות לנבחן, או להוריו – אם הוא קטין, להחזיר למדינה את ההוצאות, כולן או מקצתן, הכרוכות במילוי התנאים שנקבעו בצו כדי להבטיח את שלומו הנפשי והגופני של הנבחן ואת שיקומו החברתי, ובלבד שיש לו או להם האמצעים לכך.
גביית פיצויים והוצאות	12.	(א) כל סכום שנפסק לפי סעיף 11 יהיה חוב שבפסק דין המגיע מהנבחן או מהוריו, לפי הענין, למי שלזכותו נפסק ואפשר לגבותו בהתאם לכך. (ב) מקום שנפסקו לאדם אחד גם סכום פיוס או פיצוי וגם הוצאות, אפשר לאכוף את שני הפסקים כאילו היו פסק אחד.
הגדרות	13.	פרק ב': אי-עמידה במבחן בפרק זה – "הרשעת נבחן על עבירה נוספת" – הרשעת נבחן על עבירה שבוצעה בתקופת תקפו של צו מבחן, או מתן צו לפי סעיף 24 לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971, בגלל עבירה כאמור, אף בלא הרשעה; "שופט" – שופט בית משפט שלום או שופט בית משפט מחוזי.
נבחן בעבירה נוספת	14.	ראה שופט כי נבחן פלוני הורשע על עבירה נוספת רשאי הוא ליתן כל אחד מאלה: (1) הזמנה לנבחן להתייצב לפני בית המשפט שנתן את צו המבחן במקום ובמועד שפורשו בה; (2) צו לעצור את הנבחן ולהביאו לפני בית המשפט שנתן את צו המבחן, ואולם שופט בית משפט שלום לא יתן צו כאמור אלא על סמך הודעה בכתב הנתמכת בתצהיר.
סמכות שופט בית משפט שלום	15.	שופט בית משפט שלום שהרשיע נבחן על עבירה נוספת – (1) רשאי לצוות להחזיק את הנבחן במשמורת או לשחררו בערבות, שלו בלבד או עם ערבים, עד שיתייצב או שיובא לפני בית המשפט שנתן את צו המבחן, ואם

נתן צו לפי פסקה זו ישלח לבית המשפט שנתן את צו המבחן פרטים על הענין
כפי שיראה רצוי ;

(2) ישלח לבית המשפט שנתן את צו המבחן תעודה על כך שתומה בידו, ולענין
הליכים באותו בית משפט תהיה תעודה הנחזית שתומה כאמור ראייה להרשעת
הנבחן בעבירה הנוספת.

16. הוכח להנחת דעתו של בית המשפט שנתן את צו המבחן כי הנבחן הורשע על עבירה
נוספת, רשאי הוא – סמכות לאחר נוספת ענישה עבירה

(1) אם ניתן צו המבחן בלא הרשעה על העבירה שבגללה ניתן – להרשיעו על אותה
עבירה ולהטיל עליו עונש ;

(2) אם ניתן צו המבחן לאחר הרשעה לפי סעיף 1(1)(א) – להטיל עליו עונש על
העבירה המקורית במקום צו המבחן, והכל כפי שבית המשפט היה רשאי
להטיל אילו זה עתה הורשע בפניו על אותה עבירה, ובהתחשב, בין השאר,
בשיקולים אלה :

(א) התקופה שחלפה מיום העמדתו של הנידון במבחן ;

(ב) הדרך שבה עמד במבחן עד למועד ביצוע העבירה הנוספת ;

(ג) חומרת העבירה הנוספת ;

(3) אם ניתן צו המבחן לאחר הרשעה לפי סעיף 1(1)(ב) – להטיל עליו עונש נוסף על
העבירה המקורית במקום צו המבחן, בהתחשב, בין השאר, בכל עונש אחר
שהוטל עליו על העבירה המקורית ובשיקולים האמורים בפסקה (2).

17. ניתן צו מבחן על ידי בית משפט שלום והורשע הנבחן לאחר מכן בבית משפט מחוזי על
עבירה שעבר בתקופת תקפו של צו המבחן, רשאי בית המשפט המחוזי – סמכות לבית משפט מחוזי לאחר עבירה בתקופת תוקף הצו ענישה

(1) אם ניתן צו המבחן בלא הרשעה על העבירה שבגללה ניתן – להרשיעו על אותה
עבירה ולהטיל עליו עונש ;

(2) אם ניתן צו המבחן לאחר הרשעה לפי סעיף 1(1)(א) – להטיל עליו עונש על
העבירה המקורית במקום צו המבחן, והכל כפי שבית המשפט שנתן את צו
המבחן היה רשאי להטיל אילו זה עתה הורשע באותו בית משפט על אותה
עבירה, ובהתחשב, בין השאר, בשיקולים האמורים בסעיף 16(2) ;

(3) אם ניתן צו המבחן לאחר הרשעה לפי סעיף 1(1)(ב) – להטיל עליו עונש נוסף על
העבירה המקורית במקום צו המבחן, בהתחשב, בין היתר, בכל עונש אחר
שהוטל עליו על העבירה המקורית ובשיקולים האמורים בסעיף 16(2).

18. ראה שופט כי נבחן פלוני לא מילא אחרי הוראה מהוראותיו של צו מבחן, רשאי
הוא ליתן הזמנה לנבחן הדורשת ממנו להתייצב במקום ובמועד שפורשו בה או
ליתן עליו צו מעצר ; בין בהזמנה ובין בצו מעצר יורה שהנבחן יתייצב או יובא
לפני בית המשפט שנתן את צו המבחן. נבחן שלא ציית לצו מבחן

(ב) שופט בית משפט שלום לא יתן הזמנה או צו מעצר לפי סעיף זה אלא על סמך
הודעה בכתב הנתמכת בתצהיר.

19. שופט שנתן צו מעצר לפי סעיף 18 רשאי, אם ראה לנכון, להוסיף בו הוראה
שלפיה ישוחרר הנבחן, לאחר מעצרו, בערבות שלו בלבד או עם ערבים,
להתייצבותו כמפורש בהוראה ; ההוראה תקבע את הסכומים שבהם יתחייבו
הנבחן או הערבים. התחייבות להתייצב בבית הנבחן

(ב) ניתנה הוראה כאמור בסעיף קטן (א) ונעצר הנבחן והובא לתחנת משטרה,
ישחרר אותו קצין המשטרה הממונה על תחנת המשטרה, לאחר שהנבחן יתן
את ההתחייבות, שלו בלבד או עם ערבים שאישר קצין המשטרה, כמפורש
בהוראה, להתייצבותו לפני בית המשפט במקום ובמועד הנקובים בהתחייבות.

20. הוכח להנחת דעתו של בית המשפט שנתן את צו המבחן, שהנבחן לא מילא אחרי
הוראה מהוראותיו של צו המבחן, רשאי בית המשפט, בהתחשב, בין היתר, בתקופה
שחלפה מיום העמדתו של הנידון במבחן, בדרך שבה עמד במבחן באותה תקופה
ובנסיבות אי מילוי הוראות צו המבחן, לעשות אחד מאלה : דין הנבחן שלא ציית לצו

- (1) להזהיר את הנבחן בלי לפגוע בהמשך תקפו של צו המבחן ;
- (2) להטיל על הנבחן קנס בלי לפגוע בהמשך תקפו של צו המבחן, ואם לאחר מכן יבוא בית משפט להטיל עונש על הנבחן לפי סעיפים 16 או 17 או סעיף זה, יובא הקנס האמור בחשבון בקביעת אותו עונש ;
- (3) אם ניתן צו המבחן בלא הרשעה על העבירה שבגללה ניתן – להרשיע את הנבחן ולהטיל עליו עונש, ואם ניתן צו המבחן לאחר הרשעה לפי סעיף 1(1)(א) – להטיל על הנבחן עונש על העבירה המקורית במקום צו המבחן, הכל כפי שבית המשפט היה רשאי להטיל על הנבחן אילו זה עתה הורשע בפניו על אותה עבירה.
- (4) אם ניתן צו המבחן לאחר הרשעה לפי סעיף 1(1)(ב) – להטיל עליו עונש נוסף על העבירה המקורית במקום צו המבחן, בהתחשב בכל עונש אחר שהוטל עליו על העבירה המקורית.
21. הוטל על הנבחן עונש על העבירה המקורית במקום צו המבחן, יפקע תוקפו של צו המבחן.
- פרק ג': תיקון צו מבחן והפקעתו**
- (א) 22. בית המשפט שנתן את צו המבחן רשאי, לפי בקשת הנבחן או הוריו אם הוא קטין או קצין המבחן המפקח עליו, ליתן צו תיקון המשנה או המבטל הוראה מהוראותיו או מוסיף בו הוראה חדשה ; ואולם לא יינתן צו תיקון להפחית את תקופת צו המבחן או להאריך אותה מעבר לשלוש שנים מיום מתן צו המבחן.
- (ב) בצו תיקון רשאי בית המשפט, אם הוכח לפניו, בדרך שתיראה לו, כי יש מוסד המסכים לקבל את הנבחן ושהסכמתו מספקת כדי לחייבו בכך, להורות שהנבחן יגור באותו מוסד תקופה שלא תימשך מעבר לתקופת תקפו של צו המבחן.
- (ג) (בוטל)
- (א) 23. נוכח בית המשפט שנתן את צו המבחן שהנבחן שינה או עומד לשנות מקום מגוריו, רשאי הוא, לפי בקשת קצין המבחן המפקח עליו, ליתן צו המתקן את צו המבחן בהחלפת ציון המחוז או האזור שבו בציון המחוז או האזור החדשים.
- (ב) נתן בית המשפט צו לפי סעיף קטן (א), יעביר לבית המשפט שבמחוז או באזור החדשים את כל התעודות והידיעות השייכות לענין, ומכאן ואילך יראו את בית המשפט הזה, לענין פקודה זו, כבית המשפט שנתן את צו המבחן.
24. צו לפי סעיף 22 המבטל הוראה של צו מבחן, וצו לפי סעיף 23 יכול שיינתנו בלי שהוזמן הנבחן לדיון בנתינתם, ואולם לא יינתן צו אחר לפי סעיף 22 אלא על פי בקשת הנבחן או בפניו.
25. לפי בקשת הנבחן או קצין המבחן המפקח עליו רשאי בית המשפט שנתן את צו המבחן להפקיעו ; הגיש את הבקשה קצין המבחן, רשאי בית המשפט לדון בה בלי להזמין את הנבחן.
26. נתן בית המשפט צו לפי סעיפים 22, 23 או 25, יתן הפקיד הממונה על מזכירות בית המשפט שני עותקים של הצו לקצין המבחן המפקח על הנבחן, או שפיקח עליו לפני מתן הצו, הכל לפי הענין, וקצין המבחן יתן עותק אחד לנבחן.
- פרק ד': שירות המבחן**
27. שר הסעד ימנה מבין עובדי משרד הסעד קצין מבחן ראשי למבוגרים וקצין מבחן ראשי לנוער לארגונו וניהולו של שירות המבחן למבוגרים ולנוער בהתאם לתקנות, וכן מספר מספיק של קציני מבחן שימלאו את התפקידים שנקבעו בתקנות.
28. שר הסעד ימנה ועדות שחבריהן אישים שיראה אותם מתאימים לדבר ; ועדות אלה ייעצו לו בכל הנוגע להעמדת עבריינים במבחן, למניעת עבריינות ולשיקום עבריינים, בדרך שקבע בתקנות.
29. שר הסעד רשאי לאשר תרומות להקמתם ולהחזקתם של מעונות ואכסניות לקליטת נבחנים.
30. שר הסעד רשאי לקבוע בתקנות את –

- (1) תפקידיו של קצין מבחן ראשי ;
- (2) תפקידיהם של קציני מבחן ;
- (3) הקמתן ותפקידיהן של ועדות מבחן ;
- (4) טפסי הרשומות שינוהלו ויוחזקו לפי פקודה זו ;
- (5) שכרו של כל אדם שנתמנה למלא תפקיד לפי פקודה זו ;
- (6) האגרות והתשלומים האחרים שייגבו בעד כל דבר שיש לעשותו לפי פקודה זו ;
- (7) ההוראות הנחוצות דרך כלל לביצוע מטרות פקודה זו והוראותיה.